Έκκληση για την παύση της διαρροής απορριμμάτων χαλκού και κραμάτων χαλκού – μια στρατηγική πρώτη ύλη για μια ανθεκτική και βιώσιμη Ευρώπη

Το παρόν έγγραφο αντικατοπτρίζει τη θέση των υπογράφουσων επιχειρήσεων και οργανισμών (βλ. παράρτημα)

Ημερομηνία έκδοσης: 10/11/25

1. Η ανακύκλωση χαλκού συμβάλλει στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και στην κάλυψη της αυξανόμενης ζήτησης για χαλκό

Ο χαλκός είναι ένα βασικό υλικό για την επίτευξη μιας κλιματικά ουδέτερης, ψηφιακής και ανθεκτικής ευρωπαϊκής οικονομίας. Αναγνωρίζεται ως στρατηγική πρώτη ύλη που καθιστά δυνατή την ηλεκτροδότηση, την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ενώ χρησιμοποιείται ευρέως στις περισσότερες τεχνολογίες αφαίρεσης άνθρακα. Καθώς ο κόσμος προχωρά στην αφαίρεση άνθρακα και γίνεται όλο και πιο ψηφιακός, θα χρειαστεί περισσότερος χαλκός προκειμένου να βελτιωθεί το βιοτικό επίπεδο. Η ζήτηση χαλκού αναμένεται να αυξηθεί κατά 35%[1] στην ΕΕ και να διπλασιαστεί παγκοσμίως έως το 2050[2].

Σε αντίθεση με πολλά άλλα υλικά, ο χαλκός μπορεί να ανακυκλώνεται επ' αόριστον χωρίς να χάνει τις εγγενείς ιδιότητές του,, γεγονός που τον καθιστά ιδανικό στοιχείο ενός κυκλικού συστήματος. Αυτή η εγγενής ανακυκλωσιμότητα εξασφαλίζει ότι ο χαλκός παραμένει ένας πολύτιμος πόρος καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του, μειώνοντας τα απόβλητα και συμβάλλοντας στη βιώσιμη διαχείριση των πόρων.

Περίπου το ήμισυ του χαλκού που χρησιμοποιείται σήμερα στην ΕΕ προέρχεται από ανακύκλωση[3]. Απαιτούνται προσπάθειες για την αύξηση αυτού του ποσοστού, καθώς η ανακύκλωση του χαλκού συμβάλλει στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (GHG) που συνδέονται με την παραγωγή και ενισχύει την αποδοτικότητα των πόρων. Εκτός από τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, η χρήση απορριμμάτων χαλκού συμβάλλει στη μείωση του κόστους των πρώτων υλών για τα δευτερεύοντα χυτήρια-εγκαταστάσεις επεξεργασίας και τους παρόχους ημικατεργασίας. Πέρα από τον ίδιο τον χαλκό, η ανακύκλωση προσφέρει επίσης τη δυνατότητα ανάκτησης άλλων πολύτιμων μετάλλων από σύνθετες ροές, όπως τα ηλεκτρονικά απόβλητα. **Ωστόσο, δεν θα είναι δυνατό να καλυφθεί η αυξανόμενη ζήτηση χαλκού μόνο μέσω της ανακύκλωσης, κυρίως λόγω της μεγάλης διάρκειας ζωής του χαλκού (κατά μέσο όρο 25-30 έτη). Τόσο η εξόρυξη όσο και η ανακύκλωση πρέπει να αυξηθούν για να καλυφθεί η προβλεπόμενη ζήτηση χαλκού.**

Όσον αφορά τη συμφωνία-πλαίσιο ΕΕ-ΗΠΑ για αμοιβαίο, δίκαιο και ισορροπημένο εμπόριο, καλούμε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να βασιστεί στο έγγραφό της της 29ης Ιουλίου (Επεξήγηση της εμπορικής συμφωνίας ΕΕ-ΗΠΑ), στο οποίο επισημαίνεται ότι και οι δύο πλευρές έχουν δεσμευτεί να ενώσουν τις δυνάμεις τους «για την προστασία των τομέων του χάλυβα, του αλουμινίου και του χαλκού από τον αθέμιτο και στρεβλωτικό ανταγωνισμό». Χαιρετίζουμε τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να αντιμετωπίσει τον χαλκό σε ισότιμη βάση με τον χάλυβα και το αλουμίνιο. Κατά τη διάρκεια των επόμενων σταδίων των διαπραγματεύσεων πριν από την οριστικοποίηση του νομικού κειμένου της συμφωνίας, καλούμε την ΕΕ και τις ΗΠΑ να παραμείνουν πλήρως προσηλωμένες «στη συνεργασία για την προστασία των αντίστοιχων εγχώριων αγορών τους από την πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα, διασφαλίζοντας παράλληλα ασφαλείς αλυσίδες εφοδιασμού μεταξύ τους, μεταξύ άλλων μέσω λύσεων δασμολογικών ποσοστώσεων», καθώς ο χαλκός, μαζί με τον χάλυβα και το αλουμίνιο, έχει μεγάλη σημασία και για τις δύο οικονομίες και τις αλυσίδες αξίας.

Στο παρόν έγγραφο, εστιάζουμε στα απορρίμματα υψηλής καθαρότητας που καλύπτονται από τον κωδικό HS 7404, τα απορρίμματα χαλκού και κραμάτων χαλκού υψηλής καθαρότητας, και τη χρήση και των δύο ποιοτήτων είτε για την παραγωγή καθόδων και τη διαχείριση της θερμότητας στους κλιβάνους των εγκαταστάσεων επεξεργασίας ή/ και ως προϊόν άμεσης τήξης από τους παρόχους ημικατεργασίας.

1.Metals for Clean Energy, KULeuven, 2022 https://eurometaux.eu/media/jmxf2qm0/metals-for-clean-energy.pdf

2.Μοντέλο ζήτησης χαλκού MineSpans Q3 2021

3.https://copperindustryeu2030.eu/wp-content/uploads/2025/01/2025-01-20-ICA-Europe-EU-Clean-Industrial-Deal-Position.pdf

2. *Η ανακύκλωση χαλκού ενισχύει τις ευρωπαϊκές αλυσίδες εφοδιασμού*

Η Ευρώπη πρέπει να αποφύγει επικίνδυνες εξαρτήσεις από κρίσιμες πρώτες ύλες. Κάθε πρώτη ύλη που εξοικονομούμε – πρωτογενής ή/και δευτερογενής – μας καθιστά πιο ανταγωνιστικούς και ανθεκτικούς. Οι Ευρωπαίοι καταναλωτές απορριμμάτων χαλκού (κατασκευαστές και επεξεργαστές) θα πρέπει να έχουν προτεραιότητα στην πρόσβαση στις πρώτες ύλες των ευρωπαϊκών αστικών ορυχείων.

3. *Οι δευτερογενείς επεξεργαστές χαλκού και οι πάροχοι ημικατεργασίας στοχεύουν στην αύξηση της χρήσης απορριμμάτων για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και τη συμβολή στην επίτευξη των κλιματικών στόχων*

Επί του παρόντος, περίπου τα 2/3 του καθαρισμένου χαλκού που παράγεται στην ΕΕ προέρχεται από πρωτογενείς (συμπυκνώματα) και το 1/3 από δευτερογενείς πηγές (απορρίμματα)[4]. Όσον αφορά τα ημικατεργασμένα προϊόντα, περίπου τα 3/4 προέρχονται από πρωτογενείς (καθόδους) και το 1/4 από δευτερογενείς πηγές (άμεση τήξη απορριμμάτων)[5].

Στην ΕΕ, τα απορρίμματα χαλκού υποβάλλονται σε επεξεργασία μέσω δύο κύριων οδών: **δευτερογενής παραγωγή εξευγενισμένου χαλκού** και **άμεση τήξη.**

Στη <u>διαδικασία-δευτερογενούς επεξεργασίας</u>, ο παλαιός χαλκός κατόπιν κατανάλωσης υποβάλλεται σε επεξεργασία με φωτιά ή μετατρέπεται σε ανόδους και στη συνέχεια εξευγενίζεται ηλεκτρολυτικά σε χαλκό ποιότητας καθόδου. Περίπου το 70% των απορριμμάτων που υποβάλλονται σήμερα σε επεξεργασία σε δευτερογενή χυτήρια προέρχεται από προϊόντα στο τέλος του κύκλου ζωής τους[6].Τα απορρίμματα χρησιμοποιούνται επίσης στο στάδιο της πρωτογενούς μετατροπής, όπου τα χυτήρια προσθέτουν συνήθως 10-30% απορρίμματα για να απορροφήσουν τη θερμότητα από την εξωθερμική αντίδραση. **Όταν δεν διατίθενται απορρίμματα υψηλής ποιότητας, πρέπει να αντικαθίστανται με πρόσφατα χυτευμένες ανόδους, γεγονός που αυξάνει το κόστος των πρώτων υλών και μειώνει την οικονομική αποδοτικότητα.**

Στη <u>μέθοδο άμεσης τήξης</u>, τα απορρίμματα επαρκούς ποιότητας μπορούν να τροφοδοτηθούν απευθείας στους κλιβάνους για την παραγωγή ημιτελών προϊόντων χαλκού, όπως σύρματα, φύλλα, σωλήνες, ράβδοι και μπάρες. Σε αντίθεση με τα δευτερογενή υλικά χαμηλότερης ποιότητας, τα απορρίμματα που υποβάλλονται σε νέα τήξη δεν απαιτούν εκτεταμένο καθαρισμό ή επεξεργασία εκ των προτέρων, γεγονός που τα καθιστά ιδανικά για άμεση τήξη χωρίς πρόσθετη επεξεργασία[7]. Οι **πάροχοι ημικατεργασίας**, σε όλες τις περιοχές **επιδιώκουν να επεκτείνουν τη χρήση τόσο των προ-καταναλωτικών όσο και των μετα-καταναλωτικών απορριμμάτων** για να καλύψουν την αυξανόμενη ζήτηση, να μειώσουν τις εκπομπές Scope 3 (η επίδραση των αερίων του θερμοκηπίου που ενσωματώνεται στα αγορασμένα υλικά) και να μειώσουν την εξάρτηση από τον καθαρισμένο χαλκό.

Επί του παρόντος, **το κόστος παραγωγής χαλκού στην ΕΕ είναι από τα υψηλότερα στον κόσμο** σε σύγκριση με άλλες περιοχές όπου παράγεται χαλκός, κυρίως λόγω των υψηλότερων ενεργειακών και ρυθμιστικών δαπανών. Ο χαλκός είναι ένα παγκοσμίως εμπορεύσιμο προϊόν και η τιμή του καθορίζεται στις παγκόσμιες αγορές, γεγονός που σημαίνει ότι τα χυτήρια-εγκαταστάσεις επεξεργασίας και οι πάροχοι ημικατεργασίας της ΕΕ δεν μπορούν να μετακυλήσουν τις υψηλότερες ενεργειακές, ανθρακικές ή ρυθμιστικές δαπάνες στους καταναλωτές. Αυτό εμποδίζει την ανταγωνιστικότητα των Ευρωπαίων παραγωγών έναντι του υπόλοιπου κόσμου. Ταυτόχρονα, τα χυτήρια χαλκού αντιμετωπίζουν αυξανόμενες προκλήσεις ανταγωνιστικότητας λόγω της σφιχτής αγοράς συμπυκνωμάτων χαλκού και της επέκτασης της κινεζικής ικανότητας στα χυτήρια. Τα τέλη επεξεργασίας και καθαρισμού (TC/RC), τα τέλη που εισπράττουν τα χυτήρια για τη μετατροπή των συμπυκνωμάτων σε καθαρισμένο χαλκό, έχουν μειωθεί σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα. Αυτό προκαλεί ανησυχία στα ευρωπαϊκά χυτήρια που εισάγουν το 48% των προμηθειών τους σε συμπυκνώματα.

Η αύξηση της χρήσης απορριμμάτων είναι καθοριστική όχι μόνο για τη μείωση του κόστους και τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας στην παγκόσμια αγορά, αλλά και για τη μείωση του **<u>αποτυπώματος άνθρακα της παραγωγής χαλκού</u>** και την υποστήριξη των εγκαταστάσεων επεξεργασίας και των παρόχων ημικατεργασίας στην επίτευξη των εταιρικών στόχων αφαίρεσης άνθρακα. **<u>Αυτό έχει επίσης θετικό αντίκτυπο στο Scope 3 της βιομηχανικής αλυσίδας αξίας.</u>**

Πράγματι, η άμεση τήξη απορριμμάτων υψηλής καθαρότητας καταναλώνει 80-90% λιγότερη ενέργεια από την πρωτογενή παραγωγή[8], μειώνοντας άμεσα τις εκπομπές CO_2 στις εγκαταστάσεις (Scope 1) και τις εκπομπές που σχετίζονται με την ηλεκτρική ενέργεια από την αγοραζόμενη ενέργεια (Scope 2) τόσο για τα χυτήρια όσο και για τους παρόχους ημικατεργασίας. Επιπλέον, η χρήση απορριμμάτων χαλκού μπορεί να μειώσει σημαντικά τις εκπομπές Scope 3 των χυτηρίων-εγκαταστάσεων επεξεργασίας, δεδομένου ότι οι διαδικασίες εξόρυξης και συγκέντρωσης αντιπροσωπεύουν περίπου το 60% των συνολικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από την παραγωγή καθόδων χαλκού.

4.Ετήσιο στατιστικό δελτίο ICSG 2024 https://icsg.org/publications-list/

5.IWCC
6.Ετήσιο στατιστικό δελτίο ICSG 2024 https://icsg.org/publications-list/
7.Ετήσιο στατιστικό δελτίο ICSG 2024 https://icsg.org/publications-list/
8.Ανακύκλωση χαλκού (Διεθνής Ένωση Χαλκού, 2017): https://internationalcopper.org/wp-content/uploads/2017/12/ica-copper-recycling-201712-A4-HR.pdf

4. Η αγορά της ΕΕ αντιμετωπίζει έλλειψη απορριμμάτων χαλκού και η κατάσταση αναμένεται να επιδεινωθεί

Η διαθεσιμότητα απορριμμάτων χαλκού στην ΕΕ έχει μειωθεί σημαντικά λόγω της αυξανόμενης ζήτησης και της αύξησης των καθαρών εξαγωγών απορριμμάτων χαλκού. Επιπλέον, οι εταιρείες παρόχων ημικατεργασίας της ΕΕ επενδύουν στην αύξηση της παραγωγής, γεγονός που θα διευρύνει περαιτέρω το χάσμα μεταξύ των αυξημένων αναγκών τους σε απορρίμματα χαλκού και της μειωμένης διαθεσιμότητάς του.

Αυτές οι τάσεις επισημαίνονται στον Πίνακα 1 παρακάτω:

- Η αύξηση της **ζήτησης για καθαρισμένο χαλκό** (+35% μεταξύ 2023 και 2050[9]).
- Οι **εξαγωγές απορριμμάτων (κωδικός HS 7404)** από την ΕΕ έχουν εκτοξευθεί (+31% μεταξύ 2022 και 2025), ιδίως προς την Κίνα, και αναμένεται να αυξηθούν περαιτέρω.
- Οι **εισαγωγές απορριμμάτων** στην ΕΕ έχουν μειωθεί απότομα (-23% μεταξύ 2022 και 2025). Οι **εισαγωγές απορριμμάτων από τις ΗΠΑ** (110 kt το 2023) αναμένεται να μειωθούν ή να σταματήσουν, λόγω της ανάπτυξης δευτερογενών χυτηρίων στις ΗΠΑ, της ανακοίνωσης των αμερικανικών δασμών στον χαλκό και των αναμενόμενων μέτρων ελέγχου των εξαγωγών απορριμμάτων από τις ΗΠΑ.
- **Το προφίλ του εμπορίου απορριμμάτων χαλκού της ΕΕ** μεταβλήθηκε από καθαρός εισαγωγέας (52 kt το 2022) σε καθαρό εξαγωγέα (203 kt το 2024). Με τους παγκόσμιους παρόχους ημικατεργασίας να ανταγωνίζονται όλο και περισσότερο για υψηλής ποιότητας απορρίμματα, οι εισαγωγές είναι πιθανό να συνεχίσουν να μειώνονται και οι εξαγωγές να αυξάνονται.
- Θα τεθούν σε λειτουργία **πρόσθετες παραγωγικές ικανότητες της ΕΕ** από παρόχους ημικατεργασίας που ειδικεύονται στα απορρίμματα και πρόσθετες ικανότητες δευτερογενούς καθαρισμού, ενώ τα χυτήρια αναμένεται να αυξήσουν τη στρατηγική τους εστίαση στα απορρίμματα. Αυτό θα επιδεινώσει ακόμη περισσότερο το έλλειμμα προσφοράς απορριμμάτων στην ΕΕ.

Πίνακας 1. Βασικά στοιχεία και προβλέψεις για το 2022-2027 σχετικά με τον εξευγενισμένο χαλκό και τα απορρίμματα στην ΕΕ, σχετικά με τη ζήτηση για καθαρισμένο χαλκό, το εμπορικό ισοζύγιο απορριμμάτων και τις προβλεπόμενες ενισχύσεις δυναμικότητας των παρόχων ημικατεργασίας. Έχετε υπόψη ότι τα στοιχεία του IWCC δεν μπορούν να εξαιρέσουν, προς το παρόν, το Ηνωμένο Βασίλειο για λόγους αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας.

σε kt Cu	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Σχόλιο**
Ζήτηση καθαρισμένου χαλκού (ΕΕ+UK) (1)	**3051**	**3031**	**3059**	**3090**	**3120**	**3152**	Δεδομένα IWCC 2022-2024 (συμπεριλαμβανομένου του Ηνωμένου Βασιλείου, για λόγους αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας)
Ζήτηση καθαρισμένου χαλκού (ΕΕ+UK) (1) (%)		*-0,66%*	*+0,92%*	*+1%*	*+1%*	*+1%*	Πρόβλεψη 1% CAGR (25-27) βάσει Μελέτη KULeuven
Εισαγωγές απορριμμάτων χαλκού (kt) (2)	**542**	**452**	**407**	**419**			Πιθανή περαιτέρω μείωση 2026-27
εκ των οποίων από ΗΠΑ (kt) (2)	*128*	*98*	*81*				Πιθανή περαιτέρω μείωση 2026-27
Εξαγωγές απορριμμάτων χαλκού (kt) (2)	**490**	**531**	**610**	**640**			Πιθανή περαιτέρω αύξηση 2026-27
εκ των οποίων προς Κίνα (kt) (2)	198	230	259	315			Πιθανή περαιτέρω αύξηση 2026-27
Εμπορικό ισοζύγιο απορριμμάτων χαλκού (Kt)	***52***	***-79***	***-203***	***-221***	**> -221**	**> -221**	Εισαγωγές - Εξαγωγές
Πρόσθετη δυναμικότητα απορριμμάτων προγραμματισμένη (kt)					**130**	**270**	Εκτίμηση βάσει δημοσίως διαθέσιμων πληροφοριών
Σπανιότητα απορριμμάτων χαλκού (kt)	**0**	**-79**	**-203**	**-221**	**> -350**	**> -400**	έναντι του βασικού επιπέδου του 2022 (3)

(1) πηγή: IWCC (το Ηνωμένο Βασίλειο συμπεριλαμβάνεται για λόγους αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας)
(2) πηγή: εμπορικά δεδομένα, ICSG. Για το 2025: Δεδομένα Q1 πολλαπλασιασμένα επί 4
(3) υπολογισμός: σπανιότητα = εισαγωγές - εξαγωγές - νέες δυναμικότητες

9. Metals for Clean Energy, KULeuven, 2022

Οι πάροχοι ημικατεργασίας και τα δευτερογενή χυτήρια της ΕΕ αναμένεται να επιτύχουν καθαρή αύξηση τουλάχιστον 400 kt στην παραγωγική ικανότητα επεξεργασίας απορριμμάτων χαλκού μεταξύ 2026 και 2030. Παρότι ο αριθμός αυτός αντιπροσωπεύει συγκεντρωτικές προβλέψεις του κλάδου, λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένες πρωτοβουλίες εταιρειών έχουν παρασχεθεί εμπιστευτικά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

5. Πρέπει να ληφθούν μέτρα για τη βελτίωση της διαθεσιμότητας απορριμμάτων χαλκού στην ΕΕ, προκειμένου να διασφαλιστεί μια ανταγωνιστική και κυκλική αλυσίδα αξίας του χαλκού

Το μεγάλο χάσμα μεταξύ της σημερινής πραγματικής χρήσης απορριμμάτων και της υψηλότερης δυνητικής χρήσης αναδεικνύει την επείγουσα ανάγκη λήψης στοχευμένων μέτρων για τη διασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης δευτερογενούς καθαρισμού και ημικατεργασίας στη βιομηχανία χαλκού της ΕΕ. Η αξιόπιστη παροχή απορριμμάτων είναι ζωτικής σημασίας για τον ρόλο της βιομηχανίας χαλκού σε μια κυκλική οικονομία χαμηλού άνθρακα. Ωστόσο, η ΕΕ αντιμετωπίζει μια αυξανόμενη έλλειψη, η οποία απειλεί τη στρατηγική της αυτονομία, τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα και τους κλιματικούς στόχους. Βασικός παράγοντας είναι η συνεχιζόμενη εξαγωγή υψηλής ποιότητας απορριμμάτων που θα μπορούσαν να ανακυκλωθούν στο εσωτερικό της Ένωσης.

Ενώ οι ευρύτερες μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο του νόμου για την κυκλική οικονομία μπορούν να ενισχύσουν τη συλλογή, να βελτιώσουν τον σχεδιασμό των προϊόντων για αποσυναρμολόγηση και να διευκολύνουν τις μεταφορές, **απαιτείται επείγουσα δράση της ΕΕ για την αντιμετώπιση συγκεκριμένα της διαρροής απορριμμάτων**. Θα πρέπει να εξεταστούν τα ακόλουθα μέτρα:

5.1 Περιορισμός εξαγωγών: Ένας προσωρινός και στοχευμένος περιορισμός στις εξαγωγές απορριμμάτων χαλκού υψηλής καθαρότητας θα ενίσχυε άμεσα τη διαθεσιμότητα εγχώριων πρώτων υλών. Προλαμβάνοντας την εκροή βασικών κατηγοριών απορριμμάτων (απορρίμματα χαλκού προ-κατανάλωσης και μετά-κατανάλωσης), τα χυτήρια και οι πάροχοι ημικατεργασίας εντός της ΕΕ θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν μεγαλύτερη και πιο αξιόπιστη προσφορά. Η Ευρώπη μπορεί να ακολουθήσει την προσέγγιση της Κίνας σύμφωνα με το GB/T 38471-2019 (σε ισχύ από 1η Ιουλίου 2020). Δεν υπάρχει αμοιβαιότητα στο εμπόριο απορριμμάτων με την Κίνα. Ενώ οι εισαγωγές απορριμμάτων επιτρέπονται μόνο ως «πρώτες ύλες», οι εξαγωγές απορριμμάτων απαγορεύονται.

Για να αποφευχθούν ανισορροπίες στον ανταγωνισμό, η ΕΕ θα πρέπει να υιοθετήσει τα μέτρα αμοιβαιότητας που περιγράφονται στην Έκθεση Draghi[10] περιορίζοντας τις εξαγωγές κρίσιμων αποβλήτων πρώτων υλών (όπως απορρίμματα χαλκού υψηλής καθαρότητας) προς οποιαδήποτε τρίτη χώρα η οποία έχει επιβάλει δικούς της περιορισμούς στις εξαγωγές κρίσιμων πρώτων υλών.

5.2 Εξαγωγικός δασμός: Η εφαρμογή ενός κλιμακωτού εξαγωγικού δασμού στις εξαγωγές απορριμμάτων χαλκού, ιδίως σε χώρες με χαμηλότερα περιβαλλοντικά ή/και βιώσιμα πρότυπα, θα δημιουργήσει ένα οικονομικό αντικίνητρο για τη μεταφορά υλικών στο εξωτερικό, ενώ θα αποφέρει έσοδα που μπορούν να επανεπενδυθούν σε υποδομές ανακύκλωσης υψηλής ποιότητας και προγράμματα συλλογής. Ένας μέτριος δασμός θα επιτύχει μια ισορροπία μεταξύ του περιορισμού των εξαγωγών και της αποφυγής της αύξησης των παράνομων δραστηριοτήτων.

5.3 Κατάργηση των κριτηρίων «τέλους κύκλου ζωής των αποβλήτων» για τον χαλκό: Τα κριτήρια «τέλους κύκλου ζωής των αποβλήτων» (EoW) βάσει της Οδηγίας-Πλαισίου για τα Απόβλητα έχουν ως στόχο να καθορίσουν πότε ένα υλικό δεν θεωρείται πλέον απόβλητο, προωθώντας την αποδοτική χρήση των πόρων, υποστηρίζοντας την κυκλική οικονομία και παρέχοντας νομική ασφάλεια στις επιχειρήσεις εντός της ΕΕ. Στην πράξη, ωστόσο, η εφαρμογή τους είναι άνιση σε ολόκληρη την ΕΕ και επιδέχεται κατάχρησης.

Ακόμη πιο ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι ορισμένοι φορείς εκμετάλλευσης καταχρώνται τους κανόνες EoW για να παρακάμψουν τους αυστηρούς ελέγχους των αποβλήτων. Σε πολλά κράτη-μέλη τα απορρίμματα χαλκού μπορούν να αυτοδηλωθούν ως «δεν αποτελούν πλέον απόβλητα» χωρίς προηγούμενη έγκριση, επιτρέποντας σε υλικά που θα έπρεπε να παραμείνουν στο καθεστώς των αποβλήτων να εξέλθουν από την ΕΕ, παρακάμπτοντας πλήρως τον Κανονισμό Μεταφοράς Αποβλήτων και τις ρήτρες περιβαλλοντικής προστασίας που περιέχει. Αυτό το κενό εκτρέπει πολύτιμες δευτερογενείς πρώτες ύλες από την υψηλής ποιότητας εγχώρια ανακύκλωση και υπονομεύει την ικανότητα της ΕΕ για βιώσιμη διαχείριση των πόρων.

Για να εξαλειφθεί αυτό το κενό, η ΕΕ θα πρέπει να καταργήσει τα κριτήρια EoW για τα απορρίμματα χαλκού. Η κατάργηση των κριτηρίων EoW θα εξασφαλίσει ότι το σύνολο του ανακτηθέντος χαλκού θα εξακολουθεί να υπόκειται σε αυστηρούς κανόνες μεταφοράς αποβλήτων

10. The Future of European Competitiveness, Έκθεση από Mario Draghi, Σεπτέμβριος 2024, Μέρος Β, Ενότητα 1, Κεφάλαιο 2, δράση προτεραιότητας 8, τελευταίο σημείο, σελ. 64 https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en#paragraph_47059

και την επαλήθευση της ποιότητας, διοχετεύοντας κάθε τόνο σε εγχώριες ροές ανακύκλωσης και υποστηρίζοντας τόσο τις περιβαλλοντικές φιλοδοξίες της ΕΕ όσο και την ακεραιότητα των στόχων της για την κυκλική οικονομία.

Δεν θεωρούμε τα μέτρα ως αλληλοαποκλειόμενες επιλογές, αλλά βλέπουμε επίσης τους συνδυασμούς των μέτρων ως ένα αποτελεσματικό εργαλείο για τον περιορισμό των εξαγωγών απορριμμάτων χαλκού και κραμάτων χαλκού. Υποστηρίζουμε ένθερμα την κατάργηση ή την αυστηροποίηση των κριτηρίων EoW σε συνδυασμό με έναν εξαγωγικό δασμό.

Λαμβάνοντας υπόψη την πολιτική απόφαση που εκφράζεται στην κοινή δήλωση ότι «η ΕΕ και οι ΗΠΑ δεσμεύονται να ενισχύσουν τη συνεργασία και τη δράση τους σε σχέση με την επιβολή περιορισμών στις εξαγωγές κρίσιμων ορυκτών και άλλων παρόμοιων πόρων από τρίτες χώρες», προσβλέπουμε στην άμεση λήψη των σχετικών μέτρων από τις αρχές.

Παράρτημα

Το παρόν έγγραφο υπογράφεται και υποστηρίζεται από τις ακόλουθες επιχειρήσεις και οργανισμούς που είναι χρήστες απορριμμάτων χαλκού και κραμάτων χαλκού στην ΕΕ:

(με αλφαβητική σειρά)

ALMAG

ASSOMET
Associazione Nazionale Industrie Metalli non Ferrosi

Aurubis
Metals for Progress

CENERGY HOLDINGS

DIEHL
Brass Solutions

elcowire

ELVALHALCOR
HELLENIC COPPER AND ALUMINIUM INDUSTRY S.A.

FEINROHREN

KEMPER

KGHM METRACO

KME

La Farga
Innovative sustainable copper

Uba
lebronze alloys

METALLURGICA SAN MARCO
THE ITALIAN BRASS PARTNER

MONTANWERKE BRIXLEGG

NCCCR
Nexans Continuous Copper Casting and Refining

SCHWER METALL

wieland